

725.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Službeni list CG", br. 30/12 i 30/17), uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

PRAVILNIK O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O TEHNIČKIM ZAHTJEVIMA I PROCEDURAMA ZA OBAVLJANJE VAZDUŠNIH OPERACIJA

Član 1

U Pravilniku o tehničkim zahtjevima i procedurama za obavljanje vazdušnih operacija („Službeni list CG“, br. 31/13, 24/14, 47/14, 56/15, 27/16, 6/17 i 25/17) u članu 2 stav 1, poslije riječi „Uredba Komisije (EU) 2016/1199 od 22. jula 2016. godine“ veznik „i“ zamjenjuje se zapetom, a poslije riječi „Uredba Komisije (EU) br. 2017/363 od 01. marta 2017. godine“ dodaju se riječi „i Uredba Komisije (EU) 2018/394 od 13. marta 2018. godine“.

Poslije stava 10 dodaje se novi stav koji glasi:

„Uredba Komisije (EU) 2018/394 od 13. marta 2018. godine, data je u Prilogu 10, koji je sastavni dio ovog pravilnika“.

Član 2

U članu 4 riječi „Priloga 1, 1A-9“ zamjenjuju se riječima „Priloga 1, 1A-10“, a poslije riječi „Uredbe Komisije (EU) br. 2016/1199“ stavlja se zapeta, a riječi „i Uredbe Komisije (EU) br. 2017/363“ zamjenjuju se riječima „Uredbe Komisije (EU) 2017/363 i Uredbe Komisije (EU) 2018/394“.

Član 3

Poslije Priloga 9 dodaje se Prilog 10.

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01/2-956/3-18

Podgorica, 12.06.2018. godine

Direktor,

Dragan Đurović, s.r.

UREDJA KOMISIJE (EU) 2018/394

od 13. marta 2018. godine

o izmjeni i dopuni Uredbe Komisije (EU) br. 965/2012 u pogledu brisanja zahtjeva za letačke operacije za balone

Član 1

Uredba (EU) br. 965/2012 mijenja se i glasi:

(1) Član 1 mijenja se i glasi:

(a) stavovi 1, 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„1. Ovom Uredbom utvrđuju se detaljna pravila za letačke operacije avionima, helikopterima i jedrilicama, uključujući inspekcije na platformi koje se obavljaju na vazduhoplovima operatora koji su pod sigurnosnim nadzorom druge države kada slete na aerodrome koji se nalaze na teritoriji koja podliježe odredbama Ugovorâ.

2. Ovom Uredbom takođe se utvrđuju detaljna pravila o uslovima za izdavanje, održavanje, izmjenu, ograničavanje, suspenziju ili ukidanje certifikata operatora vazduhoplova iz člana 4 stava 1 tačaka (b) i (c) Uredbe (EZ) br. 216/2008, osim za balone koji obavljaju operacije komercijalnog vazdušnog prevoza, o privilegijama i odgovornostima nosioca certifikata, kao i o uslovima pod kojima se operacije zabranjuju, ograničavaju ili podliježu određenim uslovima zbog sigurnosti.

3. Ovom Uredbom utvrđuju se i detaljna pravila o uslovima i postupcima za izjavu operatora koji obavljaju komercijalne specijalizovane operacije avionima, helikopterima i jedrilicama ili nekomercijalne operacije složenim vazduhoplovima na motorni pogon, uključujući nekomercijalne specijalizovane operacije složenim vazduhoplovima na motorni pogon, o njihovoj sposobnosti i raspoloživosti sredstava za izvršavanje odgovornosti koje su u vezi sa upravljanjem vazduhoplovima, kao i za nadzor nad takvim operatorima.”;

(b) stav 6 mijenja se i glasi:

„6. Ova Uredba ne primjenjuje se na letačke operacije vazdušnim brodovima.”;

(c) dodaje se sljedeći stav 7:

„7.Ova Uredba ne primjenjuje se na letačke operacije balonima. Međutim, na te operacije, osim na vezane plinske balone, primjenjuju se zahtjevi u pogledu nadzora iz člana 3.”

(2) U članu 2 dodaju se sljedeće tačke (1a) i (1b):

„(1a) „balon“ je vazduhoplov lakši od vazduha koji nije na motorni pogon i održava let korišćenjem plina koji je lakši od vazduha ili gorionika koji je u vazduhoplovu, uključujući plinske balone, toplovazdušne balone, miješane balone i, iako su na motorni pogon, toplovazdušne vazdušne brodove;

(1b) „vezani plinski balon“ je plinski balon sa sistemom vezivanja pomoću kojeg je balon konstantno pričvršćen za fiksiranu tačku tokom operacije;

(3) U članu 3 (1), dodaje se sljedeći drugi podstav:

„Sistemi upravljanja nadležnih organa država članica i Agencije moraju da ispunjavaju zahtjeve iz Aneksa

II.”

(4) Član 5 mijenja se i glasi:

(a) stav 1 mijenja se i glasi:

„1. Operatori upravljaju avionom, helikopterom ili jedrilicom samo za potrebe operacija komercijalnog vazdušnog prevoza (u daljem tekstu „CAT“) u skladu sa zahtjevima iz Aneksa III i IV.“;

(b) u stavu 2, tačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) aviona, helikoptera i jedrilica koji se upotrebljavaju za prevoz opasnih materija (DG);“;

(c) stav 4 mijenja se i glasi:

„4. Operatori aviona i helikoptera koji nisu složeni avioni i helikopteri na motorni pogon, i jedrilica, koji obavljaju nekomercijalne operacije, uključujući i nekomercijalne specijalizovane operacije, upravljaju vazduhoplovom isključivo u skladu sa zahtjevima iz Aneksa VII.“;

(d) u stavu 5, tačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) ostalim avionima i helikopterima, kao i jedrilicama u skladu sa odredbama iz Aneksa VII.“;

(e) stav 6 mijenja se i glasi:

„6. Operatori upravljaju avionom, helikopterom ili jedrilicom samo za potrebe komercijalnih specijalizovanih operacija u skladu sa zahtjevima iz Aneksa III i VIII.“

(5) Član 6 mijenja se i glasi:

(a) stav 3 mijenja se i glasi:

„3. Odstupajući od člana 5 ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje član 5 stav 4 tačku (a) Uredbe (EZ) 216/2008 i podio P Aneksa I Uredbe Komisije (EU) br. 748/2012 (*) o dozvoli za let, sljedećim letovima će se i dalje upravljati prema zahtjevima navedenim u nacionalnom pravu države članice u kojoj se nalazi glavno sjedište operatora ili, ako operator nema glavno sjedište, mjesto u kojem je operator osnovan ili u kojem boravi:

(a) letovima u vezi sa uvođenjem ili modifikacijom aviona, helikoptera ili jedrilice koji obavljaju projektne ili proizvodne organizacije u okviru svojih privilegija;

(b) letovima bez putnika ili robe, to jest tehničkim preletima aviona, helikoptera ili jedrilice radi obnove, popravke, servisnih provjera, inspekcija, isporuke, izvoza ili sličnih svrha.

(*) Uredba Komisije (EU) br. 748/2012 od 3. avgusta 2012. godine o utvrđivanju pravila implementacije za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, dijelova i uređaja, kao i za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija (SL L 224, 21.8.2012., str. 1.).“;

(b) u stavu 4 a, uvodni dio mijenja se i glasi:

„Odstupajući od člana 5 stavova 1 i 6, avionima ili helikopterima koji nisu složeni avioni i helikopteri na motorni pogon, i jedrilicama mogu se sprovoditi sljedeće operacije u skladu sa Aneksom VII.“.

(6) Član 8 mijenja se i glasi:

„Član 8

1. Operacije komercijalnog vazdušnog prevoza podliježu zahtjevima poddijela FTL Aneksa III.

2. Odstupajući od stava 1, letačke operacije vazdušnog taksija, hitne medicinske pomoći i operacije komercijalnog vazdušnog prevoza avionima sa jednim pilotom podliježu zahtjevima navedenim u nacionalnom pravu iz člana 8 stava 4 Uredbe (EEZ) br. 3922/91 i iz poddijela Q Aneksa III te Uredbe.

3. Odstupajući od stava 1, operacije komercijalnog vazdušnog prevoza helikopterima i operacije komercijalnog vazdušnog prevoza jedrilicama moraju da budu u skladu sa zahtjevima navedenim u nacionalnom pravu države članice u kojoj je glavno sjedište operatora.

4. Nekomercijalne operacije, uključujući nekomercijalne specijalizovane operacije složenim avionima i helikopterima na motorni pogon, kao i komercijalne specijalizovane operacije avionima, helikopterima i jedrilicama moraju da ispunjavaju zahteve u pogledu ograničenja vremena leta iz nacionalnog prava države članice u kojoj je glavno sjedište operatora ili, ako operator nema glavno sjedište, mjesto u kojem je operator osnovan ili u kojem boravi.”

(7) Član 10 mijenja se i glasi:

(a) stavovi 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„2. Zahtjevi iz Aneksa II i VII primjenjuju se na nekomercijalne operacije jedrilicama od 25. avgusta 2013. godine. Međutim, države članice koje u skladu sa zakonodavstvom Unije prije 8. aprila 2019. godine odluče da se pojedini ili svi takvi zahtjevi ne primjenjuju na takve operacije na njihovoj teritoriji, javno objavljuju takve odluke. Ako je takva odluka još uvijek na snazi do 8. aprila 2020. godine, od tog datuma prestaje da se primjenjuje.

3. Zahtjevi iz Aneksa II, III, VII i VIII. primjenjuju se na specijalizovane operacije jedrilicama od 1. jula 2014. godine. Međutim, države članice koje u skladu sa zakonodavstvom Unije prije 8. aprila 2019. godine odluče da se pojedini ili svi takvi zahtjevi ne primjenjuju na takve operacije na njihovoj teritoriji, javno objavljuju takve odluke. Ako je takva odluka još uvijek na snazi do 8. aprila 2020. godine, od tog datuma prestaje da se primjenjuje.”;

(b) u stavu 5, tačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) operacije komercijalnog vazdušnog prevoza jedrilicama od 1. jula 2014. godine. Međutim, države članice koje u skladu sa zakonodavstvom Unije prije 8. aprila 2019. godine odluče da se pojedini ili svi takvi zahtjevi ne primjenjuju na takve operacije na njihovoj teritoriji, javno objavljuju takve odluke. Ako je takva odluka još uvijek na snazi do 8. aprila 2020. godine, od tog datuma prestaje da se primjenjuje.”

(8) Aneksi I, II, III, IV, VII i VIII mijenjaju se u skladu sa Aneksom ove Uredbe.

Član 2

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Evropske unije. Primjenjuje se od 8. aprila 2019. godine.

Ova Uredba obavezujuća je u cjelini i neposredno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu 13. marta 2018. godine

Za Komisiju

Predsjednik

Jean-Claude JUNCKER

ANEKS

Aneksi I, II, III, IV, VII i VIII Uredbe (EU) br. 965/2012 mijenjaju se i glase:

(1) U Aneksu I, tačka (120) mijenja se i glasi:

„(120) „teret koji se prevozi” znači ukupna masa putnika, prtljaga, robe i prenosive specijalističke opreme, uključujući balast.”;

(2) Aneks II mijenja se i glasi:

(a) u tački ARO.GEN.345, tačka (a) mijenja se i glasi:

„(a) Po prijemu izjave od strane organizacije koja sprovodi ili namjerava da sproveđe aktivnosti za koje je potrebna izjava, nadležne vlasti moraju da utvrde da izjava sadrži sve informacije koje su zahtijevane u skladu sa tačkom ORO.DEC.100 Aneksa III (Dio-ORO) ove Uredbe ili, kada je riječ o operatorima balona, sve informacije koje se zahtijevaju u skladu sa tačkom BOP.ADD.100 Aneksa II (Dio-BOP) Uredbe Komisije (EU) 2018/395 (*), i organizaciji potvrđuje da je primio izjavu.

(*) Uredba Komisije (EU) 2018/395 od 13. marta 2018. godine o utvrđivanju detaljnih pravila za upravljanje balonima u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta (SL L 71, 14.3.2018., str. 10.).”;

(b) u tački ARO.GEN.350(b), tačka 1 mijenja se i glasi:

„(1) nemogućnost nadležnog organa da pristupi objektima organizacije u skladu sa tačkom ORO.GEN.140 Aneksa III (dio-ORO) ove Uredbe ili, kada je riječ o operatorima balona, u skladu sa tačkama BOP.ADD.015 i BOP.ADD.035 Aneksa II (dio-BOP) Uredbe (EU) 2018/395 za vrijeme uobičajenog radnog vremena i nakon dva pisana zahtjeva;”;

(c) naslov tačke ARO.OPS.110 mijenja se i glasi:

„ARO.OPS.110 Ugovori o zakupu za avione i helikoptere”.

(3) Aneks III mijenja se i glasi:

(a) u tački ORO.GEN.110, tačka (k) mijenja se i glasi:

„(k) Bez obzira na tačku (j), operatori koji obavljaju komercijalne operacije sljedećim vazduhoplovima dužni su da obezbijede da je letačka posada primila odgovarajuću obuku ili uputstva o opasnim materijama, koji im omogućavaju da prepoznaju neprijavljene opasne materije koje putnici unose u vazduhoplov ili koje se unose kao teret:

(1) jedrilicom;

(2) jednomotornim avionima pogonjenim elisom najveće dozvoljene mase na polijetanju od 5 700 kg ili manje, i sa najvećim operativnim brojem putničkih sjedišta (MOPSC) od pet ili manje, koji prema VFR-u danju polijeću i slijecu na isti aerodrom ili operativno mjesto;

(3) jednomotornim nesloženim helikopterom na motorni pogon, sa najvećim operativnim brojem putničkih sjedišta od pet ili manje, koji prema VFR-u danju polijeću i slijecu na isti aerodrom ili operativno mjesto.”;

(b) u tački ORO.MLR.101 uvodni dio mijenja se i glasi:

„Osim za operacije jednomotornim avionom pogonjenim elisom sa najvećim operativnim brojem putničkih sjedišta od pet ili manje ili nesloženim helikopterima sa jednim motorom sa najvećim operativnim brojem putničkih sjedišta od pet ili manje, koji prema VFR-u danju polijeću i slijecu na isti aerodrom ili operativno mjesto i za operacije jedrilicama, glavna struktura operativnog priručnika je sljedeća.”;

(c) u tački ORO.FC.005(b), tačka 1 mijenja se i glasi:

„(1) operacija komercijalnog vazdušnog prevoza jedrilicama; ili”

(d) u tački ORO.CC.100 tačka (a) mijenja se i glasi:

„(a) Broj i sastav kabinske posade utvrđuje se u skladu sa 7.a Aneksa IV Uredbe (EZ) br.216/2008, uzimajući u obzir operativne faktore ili okolnosti konkretnog leta koji će se obaviti. Najmanje jedan član kabinske posade mora da bude zadužen za rad vazduhoplova sa MOPSC većom od 19 kada prevozi jednog ili više putnika.

(4) Aneks IV mijenja se i glasi:

(a) tačka CAT.GEN.105 mijenja se i glasi:

(i) naslov se mijenja i glasi:

„CAT.GEN.105 Motorne jedrilice i jedrilice sa pogonom”;

(ii) tačka (d) briše se;

(b) tačka CAT.GEN.NMPA.100 mijenja se i glasi:

(i) u tački (a) tačka (2) mijenja se i glasi:

„(2) je odgovoran za upravljanje jedrilicom i njenu sigurnost od trenutka kada je počela procedura polijetanja do trenutka kada jedrilica ne bude u stanju mirovanja na kraju leta;

(ii) tačka (d) briše se;

(c) tačka CAT.GEN.NMPA.105 briše se;

(d) u tački CAT.GEN.NMPA.140(a), tačka (19) mijenja se i glasi:

„(19) dokumentacija o masi i ravnoteži;”;

(e) tačka CAT.OP.NMPA.105 mijenja se i glasi:

„CAT.OP.NMPA.105 Procedure za smanjenje buke – jedrilice sa pogonom

Zapovjednik uzima u obzir efekat buke vazduhoplova, pri čemu obezbjeđuje da sigurnost ima prednost nad smanjenjem buke.”;

(f) tačka CAT.OP.NMPA.110 briše se;

(g) tačka CAT.OP.NMPA.135 briše se;

(h) tačka CAT.OP.NMPA.140 mijenja se i glasi:

„CAT.OP.NMPA.140 Pušenje u vazduhoplovu

Pušenje u jedrilici nije dozvoljeno.”;

(i) tačka CAT.OP.NMPA.165 briše se;

(j) tačka CAT.OP.NMPA.180 briše se;

(k) u poddijelu C briše se odjeljak 5;

(l) u poddijelu D briše se odjeljak 4;

(5) Aneks VII (Dio-NCO) mijenja se i glasi:

(a) tačka NCO.GEN.102 mijenja se i glasi:

(i) naslov se mijenja i glasi:

„NCO.GEN.102 Motorne jedrilice i jedrilice sa pogonom”;

(ii) tačka (d) briše se;

(b) u tački NCO.GEN.103, tačka (a) mijenja se i glasi:

„(a) počinju i završavaju na istom aerodromu ili operativnoj površini, osim kada je riječ o jedrilicama;”;

(c) tačka NCO.GEN.105 mijenja se i glasi:

(i) u tački (a)4, podtačke (iii) i (iv) mijenjaju se i glase:

„(iii) instrumenti i oprema potrebni za izvođenje tog leta ugrađeni su u vazduhoplov i ispravni su, osim ako je rad sa neispravnom opremom dozvoljen u skladu sa listom minimalne ispravnosti opreme (MEL) ili ekvivalentnim dokumentom, ako je primjenljivo, kako je propisano u tačkama NCO.IDE.A.105, NCO.IDE.H.105 ili NCO.IDE.S.105;

„(iv) masa vazduhoplova i položaj centraže takvi su da omogućuju obavljanje leta u okviru ograničenja iz dokumentacije o plovidbenosti;”;

(ii) u tački (f), podtačka (1) mijenja se i glasi:

„(1) na svom mjestu je vezan sigurnosnim pojasmom; i”;

(d) tačka NCO.GEN.106 briše se;

(e) u tački NCO.GEN.135 tačka (c) mijenja se i glasi:

„(c) Bez obzira na tačku (a), na letovima jedrilicama, osim motornim jedrilicama (TMGs), dokumenti i informacije iz tačaka (a)(2) do tačke (a)(8) i tačaka (a)(11), a (12) i a (13) mogu da se prevoze u pomoćnom vozilu.”;

(f) tačka NCO.OP.121 briše se;

(g) tačka NCO.OP.127 briše se;

(h) tačka NCO.OP.150 mijenja se i glasi:

„NCO.OP.150 Prevoz putnika

Vođa vazduhoplova obezbeđuje da se prije i za vrijeme taksiranja, polijetanja i slijetanja, ili kad god se to smatra potrebnim zbog sigurnosti, svaki putnik u vazduhoplovu nalazi se na svom sjedištu ili ležaju pravilno vezan sigurnosnim pojasmom ili uređajem za sigurnosno vezivanje.”;

(i) tačka NCO.OP.156 mijenja se i glasi:

„NCO.OP.156 Pušenje u vazduhoplovu - jedrilice

Pušenje u jedrilici nije dozvoljeno.”;

(j) tačka NCO.OP.176 briše se;

(k) tačka NCO.OP.185 mijenja se i glasi:

„NCO.OP.185 Upravljanje gorivom za vrijeme leta

Vođa vazduhoplova mora redovno da provjerava da količina preostalog iskoristivog goriva ili, za balone, balasta tokom leta nije manja od količine goriva ili balasta koja je potrebna za nastavak leta do aerodroma sa odgovarajućim vremenskim uslovima ili operativnog mesta, i planirane rezerve goriva u skladu sa zahtjevima iz NCO.OP.125 ili NCO.OP.126.”;

- (l) tačka NCO.OP.215 briše se;
- (m) u tački NCO.POL.100 tačka (a) mijenja se i glasi:
  - „(a) Tokom svih faza operacije, utovar, masa i položaj centraže vazduhoplova moraju da budu u skladu sa svim ograničenjima navedenim u priručniku o letenju vazduhoplova (AFM) ili u ekvivalentnom dokumentu.”;

- (n) tačka NCO.POL.105 mijenja se i glasi:

„NCO.POL.105 Mjerenje težine

(a) Operator obezbeđuje da su masa i centraža vazduhoplova utvrđeni stvarnim mjerjenjem prije početnog stavljanja vazduhoplova u upotrebu. Potrebno je da se uzmu u obzir i pravilno dokumentuju ukupni efekti izmjena i popravki u vezi sa masom i ravnotežom. Navedene informacije stavljuju se na raspolaganje vođi vazduhoplova. Vazduhoplovu se ponovo mjeri težina, ako se precizno ne zna efekat izmjena o masi i ravnoteži.

- (b) Mjerenje obavlja:
  - (1) kada je riječ o avionima i helikopterima, proizvođač vazduhoplova ili odobrena organizacija za održavanje; i
  - (2) kada je riječ o jedrilicama, proizvođač vazduhoplova ili se ono vrši u skladu sa Aneksom I Uredbe (EU) br. 1321/2014.”;

- (o) u poddijelu D briše se odjeljak 4;

- (p) u tački NCO.SPEC.115, tačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) tokom kritičnih faza leta ili kada god vođa vazduhoplova smatra neophodnim u interesu sigurnosti, član posade mora da bude vezan na svom dodijeljenom mjestu osim ako drugačije nije navedeno u kontrolnoj listi.”;

- (q) u tački NCO.SPEC.120, tačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) Tokom kritičnih faza leta ili kada god vođa vazduhoplova smatra neophodnim u interesu sigurnosti, specijalista za određene zadatke mora da sjedi vezan na svom dodijeljenom mjestu osim ako drugačije nije navedeno u kontrolnoj listi.”

- (6) Aneks VIII mijenja se i glasi:

- (a) tačka SPO.GEN.102 mijenja se i glasi:

- (i) naslov se mijenja se i glasi:

„SPO.GEN.102 Motorne jedrilice i jedrilice sa pogonom”;

- (ii) tačka (d) briše se;

- (b) u tački SPO.GEN.105. tačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) Tokom kritičnih faza leta ili kad god vođa vazduhoplova smatra neophodnim u interesu sigurnosti, član posade mora da bude vezan dok je na svom mjestu osim ako drugačije nije navedeno u standardnim operativnim procedurama.”;

- (c) u tački SPO.GEN.106, tačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) Tokom kritičnih faza leta ili kad god vođa vazduhoplova smatra neophodnim u interesu sigurnosti, specijalistu za određene zadatke mora da sjedi vezan na svom dodijeljenom mjestu osim ako drugačije nije navedeno u standardnim operativnim procedurama.”;

(d) u tački SPO.GEN.107(a)(4) podtačke (iii) i (iv) mijenjaju se i glase:

„(iii) instrumenti i oprema potrebna za izvođenje tog leta ugrađeni su u vazduhoplov i operativni su, osim ako je operacija sa opremom koja ne funkcioniše dozvoljena u skladu sa listom minimalne ispravnosti opreme i sistema vazduhoplova (MEL) ili ekvivalentnim dokumentom, ukoliko je primjenljivo, u skladu sa SPO.IDE.A.105, SPO.IDE.H.105, SPO.IDE.S.105;

(iv) masa vazduhoplova i težište su takvi da omogućavaju izvođenje leta u okviru ograničenja iz dokumentacije o plovidbenosti;”;

(e) tačka SPO.GEN.108 briše se;

(f) u tački SPO.GEN.140, tačka (c) mijenjaju se i glasi:

„(c) Bez obzira na (a), na letovima balonima ili jedrilicama, osim motornih jedrilica (TMG), dokumenti i informacije iz (a)(1) do (a)(10) i (a)(13) do (a)(19) mogu da se nose u pratećem vozilu..”;

(g) tačka SPO.OP.121 briše se;

(h) tačka SPO.OP.132 briše se;

(i) tačka SPO.OP.160 mijenja se i glasi:

„SPO.OP.160 Upotreba slušalica

Svaki član letačke posade koji je neophodno da bude na dužnosti u letačkoj kabini, mora da nosi slušalice sa usmjerениm mikrofonom ili ekvivalentni uređaj, koje moraju da se koriste kao primarni uređaj za govorne komunikacije sa ATS-om, drugim članovima posade i specijalistima za određene zadatke.

(j) tačka SPO.OP.181 briše se;

(k) tačka SPO.OP.225 briše se;

(l) u tački SPO.POL.100, tačka (a) mijenja se i glasi:

„(a) Tokom svake faze operacije, utovar, masa i, osim u slučaju balona, položaj težišta (CG) vazduhoplova moraju da budu u skladu sa svim ograničenjima navedenim u odgovarajućem priručniku..”;

(m) tačka SPO.POL.105 mijenja se i glasi:

„SPO.POL.105 Masa i ravnoteža

(a) Operator mora da obezbijedi da se masa i centraža svakog vazduhoplova utvrđuje stvarnim mjeranjem težine prije početka korišćenja. Akumulirani efekti modifikacija i opravki na masu i centražu moraju da se uzmu u obzir i propisno dokumentuju. Te informacije treba da budu na raspolaganju vođi vazduhoplova. Vazduhoplovu mora ponovo da se izmjeri težina ako efekat izmjena na masu i centražu nije tačno poznat.

(b) Mjerenje obavlja:

(1) kada je riječ o avionima i helikopterima, proizvođač vazduhoplova ili odobrena organizacija za održavanje; i

(2) kada je riječ o jedrilicama, proizvođač vazduhoplova ili se ono vrši u skladu sa Aneksom I

Uredbe (EU) br. 1321/2014.”;

(n) u poddijelu D, briše se odjeljak 4.;

(o) tačka SPO.SPEC.PAR.120 briše se.
